

Mogiła Puźniczan zamordowanych przez UPA została odnaleziona!

Na tą chwilę Puźniczanie czekali blisko 80 lat. Po wielu próbach trudnych poszukiwań, pod koniec Sierpnia 2023 udało się przy współudziale polskich i ukraińskich archeologów odnaleźć zbiorową mogiłę osób

zamordowanych w wyniku ataku UPA na Puźniki w lutym 1945 roku.

Niestety tylko nielicznym byłym mieszkańcom Puźnik udało się dożyć tego momentu. Najważniejsze jednak, że prawda o tej okrutnej zbrodni wychodzi na światło dzienne a kolejnym etapem wieńczącym jej pełne ujawnienie będzie ekshumacja wszystkich odnalezionych szczątków ludzkich, co wymaga jednak uzyskania formalnej zgody rządu Ukrainy.

Prace poszukiwawczo-archeologiczne rozpoczęły się już w maju 2023 i koncentrowały się początkowo głównie na poszukiwaniach w południowo-zachodniej części cmentarza. Niestety nie udało się wtedy odnaleźć mogiły, o czym pisaliśmy w artykule „[Prace poszukiwawcze mogiły zbiorowej w Puźnikach](#)„. Dopiero nowe informacje oparte na szkicu wykonanym przez Stanisława Baranieckiego, a także dzięki pozyskanemu zdjęciu lotniczemu Luftwaffe z roku 1944, przekierowały obszar poszukiwań na część północno-zachodnią cmentarza. Pracę na tym obszarze rozpoczęły się 22 sierpnia 2023. Taką lokalizację potwierdzała też część innych świadków. Dużym ułatwieniem był fakt, że ofiary zbrodni dokonanej w lutym 1945 zostały pochowane w gotowym dole wykopanym jeszcze w roku 1944, co utrwaliło się w pamięci również tych osób, których w dniu pogromu już w Puźnikach nie było.

Poszukiwania mogiły były niezwykle trudne z uwagi na duże zakrzaczenie i

zalesienie całego terenu. Najpierw jedna ekipa czyściła wybrany teren z uciążliwej roślinności a następnie wkraczała koparka, aby odkryć warstwę ziemi na głębokość nawet do 1.5 metra. Na bieżąco nadzorowali to archeolodzy, którzy analizowali charakter gruntu i wszystkie napotkane kości oraz przedmioty zalegające w mocno gliniastej glebie. W przypadku natrafienia na ludzkie kości, musieli stwierdzić, czy wskazują one na obecność mogiły zbiorowej.

Już na drugi dzień natrafiliśmy na pierwsze szczątki ludzkie, które znajdowały się stosunkowo płytko pod ziemią i były ułożone dość chaotycznie. Dalsza analiza kilku pierwszych fragmentów różnych szkieletów wskazywała, że mamy do czynienia ewidentnie z grobem masowym a znajdujące się w nim osoby posiadały w momencie pochówku liczne obrażenia. Znaleziono też gwoździe po drewnianych skrzyniach, w które pośpiesznie wkładano część ofiar przed pochówkiem. Dalsze prace ziemne nie były już konieczne, ponieważ to, co odkryto okazało się wystarczające, aby zakończyć etap poszukiwań. Dół został zabezpieczony i zasypany a pełne wydostanie wszystkich szczątków nastąpi dopiero podczas prac ekshumacyjnych, które miejmy nadzieję rozpoczną się jak najszybciej.

Czeka nas teraz ogromna praca związana z identyfikacją szczątków ciał na podstawie badań DNA. Apelujemy do wszystkich Puźniczan, aby pomogli nam w poszukiwaniu krewnych ofiar w celu pobrania materiału genetycznego.

Lista ofiar znajduje się w poniższym pliku do pobrania:

- [Lista ofiar znajdujących się w mogile zbiorowej w Puźnikach](#)

Nie wszystkie ofiary udało się dokładnie ustalić, dlatego prosimy o zgłaszanie nam (biuro@puzniki.pl) pomocnych informacji, które pomogą nam wyjaśnić wszelkie wątpliwości. W mogile zbiorowej znajduje się kilka osób, które nie były mieszkańcami Puźnik, ale również Puźniczanie, którzy zostali zamordowani wcześniej w Zalesiu oraz w pobliżu Barysza.

Prosimy również o przekazywanie nam danych kontaktowych do najbliższych żyjących krewnych ofiar.

Organizatorem poszukiwań jest Fundacja Wolność i Demokracja, której udało się uzyskać zgodę władz Ukrainy na rozpoczęcie prac poszukiwawczych po blisko 9 latach, od kiedy zgody na tego rodzaju prace zostały zablokowane.

Zobacz również powiązane artykuły:

- [Prace poszukiwawcze mogiły zbiorowej w Puźnikach](#)

O odnalezieniu mogiły w Puźnikach na innych portalach:

- [Tajemnica wsi Puźniki. Odkryto masowy grób ofiar zbrodni UPA \(Rzeczpospolita\)](#)
- [A New Dig Has Revealed Bodies From a WWII Massacre in Ukraine \(Michal Kranz, New Lines Magazine\).](#)
- [Szczątki Polaków w „zbiorowym dole” w dawnej wsi Puźniki \(TVN24\)](#)
- [Zbiorowa mogiła Polaków zamordowanych przez UPA odkryta na Ukrainie \(TVP Info\)](#)
- [Trójka na Kresach – rozmowa z Maciejem Dancewiczem \(PR3\)](#)